

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการประถมศึกษาของชาติอย่างเป็นทางการครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช 2427 การประถมศึกษาได้พัฒนาตัวเองโดยลำดับ ด้วยเจตนารมณ์ ที่จะให้การประถมศึกษาได้แพร่หลายออกไปสู่ประชาชนอย่างทั่วถึง จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2464 ขึ้น มีสาระอันเป็นหลักการให้รัฐถือว่า การประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะจัดการศึกษาระดับนี้ให้แก่เด็กในวัยเรียนทุกคน พระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ ได้รับความแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง เพื่อให้มีความเหมาะสม และเป็นปัจจุบัน โดยความมุ่งหมายแล้ว การจัดการประถมศึกษาในระยะต้น ถือได้ว่าเป็นความพยายามของรัฐ ที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปอย่างทั่วถึงทุกตำบล และให้ความสำคัญในการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนให้มากที่สุด จนกระทั่งได้มีการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาชาติครั้งล่าสุด เมื่อพุทธศักราช 2520 ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาจึงได้เปลี่ยนไปอีกครั้ง โดยเน้นไปที่การศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิต ชุมชน สังคม และประเทศชาติเป็นสำคัญ ต่อจากนั้นอีกสามปีได้มีการตราพระราชบัญญัติการประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 ซึ่งมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารการศึกษาใหม่ กล่าวคือได้มีการโอนโรงเรียนประถมศึกษามาจากหลายหน่วยงานมาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจนกระทั่งปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานระดับกรมในกระทรวงศึกษาธิการ ทบทวนที่ดำเนินการจัดการประถมศึกษาตามพระราชบัญญัติการประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 มีนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบในปีการศึกษา

การประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 มีนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบในปีการศึกษา 2532 จำนวน 6,790,885 คน โรงเรียนจำนวน 31,353 โรง และบุคลากร จำนวน 395,555 คน โดยได้รับงบประมาณถึง 24,751,454,600 บาท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2532 ค. : คำนำ)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายกระจายอำนาจในการบริหารและควบคุมโรงเรียนประถมศึกษา โดยการจัดระบบ และโครงสร้างการบริหารใหม่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (สพจ.) สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ (สปอ.) และสำนักงานกลุ่มโรงเรียน เป็นรูปแบบการบริหารโดยคณะบุคคล จากนโยบายดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ความรับผิดชอบในการวางแผน และการบริหารการประถมศึกษา กำหนดให้มีขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่นโดยตรง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องตอบสนองต่อนโยบายระดับสูง และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะต่างๆด้วย โดยการระดมทุนที่การดำเนินงาน และความรับผิดชอบดังกล่าว เป็นหน้าที่ของจังหวัดโดยตรง ซึ่งมีแนวทางในการสร้างรูปแบบระบบการบริหาร และการวางแผนการศึกษาระดับประถมศึกษา ในระดับจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 6) ตามหลักการทั่วไปดังนี้

1) รูปแบบที่กำหนดขึ้น จะเปิดโอกาสให้เกิดการประสาน ดำเนินนโยบายจากระดับสูง และจากส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่เดียวกันก็ช่วยให้ การวางแผนการศึกษาในแต่ละจังหวัด สามารถกำหนดวิธีการและแนวทาง ในการจัดการศึกษา เฉพาะส่วนของตนได้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการ ของท้องถิ่นของตน

2) รูปแบบที่กำหนดขึ้น จะเปิดโอกาสให้มีการประสานแผนทางด้านการศึกษาจากทุกส่วนที่ดำเนินงานในจังหวัดนั้นๆ โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานตามปกติของแต่ละส่วนงานในด้านการประณศึกษาของตนเอง

3) รูปแบบที่กำหนดขึ้นนี้ ได้กำหนดให้สามารถประสานงานสอดคล้องกับระบบบริหารราชการของส่วนจังหวัดนั้น ๆ ได้ตามสมควร

4) รูปแบบที่กำหนดขึ้น จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและการพัฒนาการศึกษาของแต่ละจังหวัดโดยตรง สามารถใช้ในการกำกับนโยบายทางการศึกษา สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดการดำเนินงานทางการประณศึกษาในส่วนต่างๆของพื้นที่ของจังหวัดได้ ตลอดจนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบระดับความก้าวหน้า และการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดนั้น

5) รูปแบบระบบที่กำหนดขึ้นนี้ จะต้องสามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับระบบการงบประมาณของประเทศ เนื่องจากระบบการศึกษาในแต่ละจังหวัดยังจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรส่วนใหญ่ที่มาตามระบบงบประมาณของประเทศ เว้นแต่จะมีระบบการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรต่อการดำเนินงานทางการศึกษาในรูปแบบใหม่เกิดขึ้น รูปแบบการดำเนินงานด้านการวางแผนการศึกษาในส่วนที่สัมพันธ์กับการวางแผนการศึกษา ในส่วนที่สัมพันธ์กับการงบประมาณก็ต้องปรับให้สอดคล้องตามไปด้วยในอนาคต

6) จุดเน้นสำคัญของรูปแบบระบบที่กำหนดขึ้น ก็จะต้องเป็นระบบที่ส่งผลไปสู่การดำเนินการศึกษาที่มีคุณภาพของจังหวัด ด้วยรูปแบบระบบการบริหารและการวางแผนดังกล่าวข้างต้นนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประณศึกษาแห่งชาติ จึงจัดให้มีหน่วยงานต่างๆในหลายระดับตั้งแต่ระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน สำนักงานการประณศึกษาอำเภอ และสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดตามลำดับ โดยมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ซึ่งเป็นลักษณะการกระจายอำนาจ
ไปสู่จังหวัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีการบริหารงาน
โดยองค์คณะบุคคลเป็นรูปคณะกรรมการ มีองค์กรต่างๆ ตั้งแต่ระดับกลุ่มโรงเรียน
อำเภอ จังหวัด และระดับชาติ อันได้แก่ คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน
คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ กิ่งอำเภอ และคณะกรรมการการประถมศึกษา-
แห่งชาติ

จากระบบงานการบริหารดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการประม-
ศึกษาแห่งชาติ (2527 : 3) เชื่อว่าจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการ
การประถมศึกษา แต่อย่างไรก็ตามสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบางแห่งยังมี
ปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนพัฒนาการประถมศึกษา-
จังหวัด รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับระบบข้อมูล ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ทักษะ
ในการวางแผนการติดตามและประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา-
แห่งชาติ เชื่ออีกว่าเมื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้ดำเนินการวางแผน
อย่างมีระบบจะทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารอย่างรวดเร็ว อันจะส่งผล
ไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนประถมศึกษาให้สูงขึ้น เมื่อพิจารณาภารกิจการจัด
การศึกษาซึ่งเป็นการงานของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน จะเห็นได้ว่า โรงเรียน
เป็นหน่วยงานที่สนองนโยบายของรัฐหน่วยเล็กที่สุด ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติการ
โดยตรงต่อภาระงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและเป็นหน่วยปฏิบัติการของรัฐ ซึ่งมี
การปฏิบัติการโดยตรงต่อทรัพยากรอันมีค่ายิ่งของประชาชาติ ผู้บริหารโรงเรียน

จึงเป็นบุคคลสำคัญยิ่งที่จะต้องทำหน้าที่บริหารทรัพยากรทั้งหมดในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 ค. : 2)

ได้กำหนดแนวทางสำหรับขั้นตอนของกระบวนการบริหารไว้กว้างๆ คือโรงเรียน

จะต้องดำเนินการวางแผนดำเนินงานตามแผน ติดตามผลการดำเนินงาน

ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลให้หน่วยเหนือทราบตามลำดับ

ตามกำหนดเวลา และโรงเรียนต้องดำเนินการตามกระบวนการวางแผนทุกขั้นตอน

ทุกกระบวนการ จนกระทั่งได้แผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งจัดทำเป็นโครงการสำหรับ

ใช้ปฏิบัติงานในแต่ละปีการศึกษา โครงการจึงมีความสำคัญมาก เพราะเป็นการนำ

แผนไปปฏิบัติโครงการจะแสดงถึงรายละเอียดในการดำเนินงานของแผนอย่างชัดเจน

กล่าวคือ แสดงถึงเป้าหมาย แสดงถึงกิจกรรม บอกระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติ และแสดง

ถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการดำเนินงาน ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า การปฏิบัติตามแผน

จึงหมายถึงการแตกแผนเป็นโครงการหรือรายละเอียดในการทำงาน แล้วนำ

โครงการเหล่านั้นไปดำเนินงานให้บรรลุถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่

ไปสู่การบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของแผนในที่สุด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และนับเป็นช่วงที่

โรงเรียน ใช้เวลา ใช้งบประมาณ ใช้บุคลากรมากที่สุด โดยมีเป้าหมายหลัก

คือคุณภาพของผู้เรียนเป็นที่ตั้ง หลังจากโครงการได้รับการจัดเตรียม และได้รับ

การพิจารณาให้ดำเนินการไปแล้ว การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อการบริหาร

โครงการจะได้รับการกำหนดขึ้นเช่น การจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการ

หรือหลักการการบริหาร โดย คน เงิน วัสดุอุปกรณ์จะต้องมีทั้งปริมาณและคุณภาพ

ที่เหมาะสม ส่วนการบริหารนั้นจะขึ้นอยู่กับคนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้บริหารโครงการ

จะต้องมีทั้งความรู้ และความสามารถในการบริหารงาน จึงจะทำให้โครงการ

ดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างมีระบบ และบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

การนำกิจกรรมในแผน/โครงการไปสู่การปฏิบัตินั้น ผู้บริหารโรงเรียน เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนที่ เป็นทั้งผู้นำและผู้บริหาร เพราะในระบบ การบริหารซึ่งประกอบด้วยตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต คุณภาพของงานมักจะมี ปัญหาที่กระบวนการหรือการจัดการ ดังที่ประชุม รอดประเสริฐ (2529 : คำนำ) กล่าวว่า "ความล้มเหลวของประเทศไทยในเชิงการบริหาร มิใช่เป็นเพราะขาด ปัจจัยที่เป็นคน เงินและวัสดุอุปกรณ์แต่เป็นเพราะขาดปัจจัยการบริหารที่เรียกว่า วิธีการจัดการมากกว่า" สุวัฒน์ พิสน์ไพฑูรย์ (2521 : คำนำ) กล่าวว่า "วิธีบริหาร โครงการ ทำให้เราสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลายด้านที่แตกต่างกัน และยังคงมี แนวโน้มที่จะขยายการใช้ประโยชน์เหล่านั้นไปในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ผู้บริหาร โครงการทุกคนควรมีขำยงานวิถีวิกฤต สำหรับโครงการของเขา และระบบ สำหรับการวัดความก้าวหน้า และค่าใช้จ่ายต่างๆเทียบกับงบประมาณที่ต้องใช้ สำนักงานเลขาธิการโครงการสร้างงานในชนบท (2533 : 14) ได้เน้นถึง ความสำคัญของการบริหารโครงการหลังจากการดำเนินงานโครงการสร้างงาน ในชนบทมา 11 ปี โดยได้ปรับปรุงการจัดองค์การบริหารโครงการสร้างงาน ในชนบท เพื่อให้การบริหารโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คล่องตัว รวดเร็ว ท่านนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการ โครงการสร้างงานในชนบท ก็ได้มอบให้รองประธานโครงการสร้างงานในชนบท ซึ่งเป็นรองนายกรัฐมนตรี รับผิดชอบดูแล การดำเนินงานในภาคต่างๆเป็นรายบุคคล ในทำนองเดียวกัน ประชุม รอดประเสริฐ (2529 : ก) กล่าวว่า "การบริหารโครงการเป็นหัวใจ ของความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการ นอกจากจะต้องดำเนินการ บริหารโดยคณะบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจโครงการนั้นอย่างดีพอแล้ว การบริหารก็ย่อมต้องการระบบ และมีขั้นตอนของการดำเนินการในลักษณะที่

เป็นวงจรกล่าวคือ จะต้องมีการวางแผน มีการดำเนินงานตามแผนและ
จะต้องมีการควบคุมกำกับโครงการ" ส่วนบุญเลิศ ไพรินทร์ (2532 : 52)
กล่าวว่า การควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงานเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ
ในกระบวนการบริหาร หรือในบทบาทของผู้บังคับบัญชาทุกระดับและรวมถึง
ของผู้ปฏิบัติงานอื่นด้วย ทั้งนี้เพราะการที่จะรู้และเข้าใจว่าสิ่งที่ได้วางแผนไว้
การจัดรูปงานหรือโครงสร้างขององค์การ การบริหารบุคคล การปกครองบังคับ-
บัญชา ได้ผลดีมากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคประการใดหรือไม่ จะต้องมีการ
ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดนั้น จำเป็นจะต้องมีการควบคุม ติดตามและประเมินผล
การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง ดังนั้นการนำโครงการที่เขียนไว้นั้นมาปฏิบัติให้
ได้ผลจึง เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2530 : 410)
สรุปความสำคัญของการนำโครงการไปปฏิบัติว่า การนำโครงการที่เขียนไว้มากปฏิบัติ
ให้ได้ผลก็คือ การบริหารโครงการนั่นเอง การบริหารโครงการ ในที่นี้รวมถึง
การเตรียมหน่วยงานที่เหมาะสม การควบคุม การติดตามผลและการปรับปรุงกลวิธี
ต่างๆ เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วงไปได้

จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้นั้น
กระบวนการบริหารโครงการเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ
ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในทุกระดับตั้งแต่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนตามลำดับ

ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี
และนราธิวาสมีโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติจำนวน 922 โรงเรียน นักเรียน 180,779 คน ครู 10,026 คน
มีการจัดการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน และระดับประถมศึกษา จากการสำรวจ

สภาพปัญหาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 ค. : บทนำ)
พบว่า ยังมีปัญหาเผชิญหน้าอีกหลายประการ ทั้งทางด้านบุคลากร ด้านระบบ
และกระบวนการ ด้านเครื่องมือ ด้านแผนงานโครงการ ด้านงบประมาณ
และการนำผลการประเมินไปใช้ เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติจะมีความสามารถในการให้การสนับสนุนแก่สำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดมากเพียงใดก็ตาม หากการจัดการยังขาดประสิทธิภาพ
การพัฒนาย่อมไม่บรรลุผลสำเร็จได้ ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียน
ประถมศึกษาในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา เมื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบผล
การจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
ยะลา และนราธิวาส กับเขตการศึกษาอื่นๆ พบว่า ผลการจัดการศึกษา
ใน 3 จังหวัด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่า
คะแนนเฉลี่ยร้อยละของระดับประเทศทุกกลุ่มประสบการณ์ ทุกปีการศึกษา
และร้อยละของนักเรียนที่มีผลน่าพอใจก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน คือน้อยกว่า
ค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกปี ปัญหาคุณภาพของนักเรียนดังกล่าวอาจเกิดจากปัจจัย
หลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญคือ กระบวนการบริหาร

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา
ในจังหวัดนราธิวาสเชื่อว่า การบริหารโครงการในโรงเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผล
ต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารโครงการ
ของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง
จะทำให้ได้สารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตาม

กระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการจัดการเรียนการสอน
ได้ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโครงการ
พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ปีการศึกษา
2533-2534 ในประเด็นต่างๆดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารโครงการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ
2. เพื่อจัดลำดับปัญหาการบริหารโครงการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการด้านต่างๆ ในทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการด้านต่างๆ ในทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนโดยภาพรวมและแยกตามตัวแปร จังหวัด ขนาดโรงเรียน และประสบ-
การณ์ทางการบริหาร
5. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการด้านต่างๆในทัศนะของผู้รับผิดชอบ
โครงการโดยภาพรวม และแยกตามตัวแปร จังหวัด

ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทบทวนที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

6. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโครงการด้านต่างๆในทัศนะของผู้สนับสนุนโครงการโดยภาพรวม และแยกตามตัวแปร จังหวัด ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการทบทวนที่นี้เทศการศึกษา

7. เพื่อศึกษาปัญหาอื่นๆในการบริหารโครงการด้านต่างๆในทัศนะของผู้บริหารโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารโครงการ ในโรงเรียนประถมศึกษา
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส
โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการบริหารโครงการด้านต่างๆในทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ แตกต่างกัน
2. ปัญหาการบริหารโครงการด้านต่างๆในทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียนผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการมีลักษณะดังต่อไปนี้
 - 2.1 มีความแตกต่างกันในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส
 - 2.2 มีความแตกต่างกันเมื่อประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน
 - 3.3 มีความแตกต่างกันเมื่อขนาดของโรงเรียนต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับการบริหารโครงการในระดับจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน ซึ่งจะ เป็นแนวทาง แก่การบริหารโครงการส่งผลถึงคุณภาพ ของนักเรียน ในระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน อำเภอ และจังหวัด บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและ เกิดประสิทธิผลมากขึ้น
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อสนเทศในการดำเนินงานตามกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ และกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมโครงการ ทุกฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน จนสามารถดำเนินงานร่วมกันได้อย่างสอดคล้อง สัมพันธ์กันทุกระดับ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่หลักสูตร กำหนด
3. ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้บริหารโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการมองเห็นปัญหา และข้อบกพร่องในการเตรียมโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ และการประเมินผลโครงการ ซึ่งจะ ทำให้การบริหาร โครงการในทุกระดับมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการบริหารโครงการ
พัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ตามแผนปฏิบัติการ
ประจำปีการศึกษา 2533 ภายใต้การดำเนินการบริหารโครงการของโรงเรียน
ตามทหณะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการ
สภาพปัญหาการบริหารโครงการในโรงเรียนประถมศึกษาในการวิจัยนี้
จะครอบคลุมเรื่องต่อไปนี้คือ

- 1.1 การเตรียมโครงการ
- 1.2 การปฏิบัติงานตามโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- 1.3 การประเมินโครงการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์
ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการคือ ศึกษาพิเศษสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา ปัตตานี
และนราธิวาส จำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,843 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้มี 3 กลุ่ม คือ

- 2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน
- 2.2.2 ครูอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการในโรงเรียน

2.2.3 ผู้สนับสนุนโครงการ คือศึกษานิเทศก์สำนักงานประถมศึกษา
อำเภอ กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 390 คน

3. ตัวแปรในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกได้ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่

3.1.1 สถานภาพ แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

- ผู้บริหารโรงเรียน
- ผู้รับผิดชอบโครงการ
- ผู้สนับสนุนโครงการ

3.1.2 ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

- ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่น้อยกว่า 3 ปี
- ประสบการณ์การทำงานในหน้าที่ 3 ปีขึ้นไป

3.1.3 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ขนาด คือ

- ตั้งแต่ 12 ชั้นเรียนขึ้นไป
- น้อยกว่า 12 ชั้นเรียน

3.1.4 จังหวัด แบ่งเป็น 3 จังหวัด คือ

- จังหวัดยะลา
- จังหวัดปัตตานี
- จังหวัดนราธิวาส

3.2 ตัวแปรตามในการวิจัย ได้แก่ ปัญหาการบริหารโครงการตามแผน
ปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2533 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การศึกษา จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ภายใต้งค์ประกอบต่างๆ
โดยแยกเป็น 3 ด้านดังต่อไปนี้

- 3.2.1 ปัญหาการเตรียมโครงการ
- 3.2.2 ปัญหาการปฏิบัติงานตามโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี
- 3.2.3 ปัญหาการประเมินโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัญหาการบริหารโครงการ หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการบริหารโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการ ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้สนับสนุนโครงการในเรื่องของการเตรียมโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ และการประเมินผลโครงการ ซึ่งพิจารณาได้จากผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโครงการ

การบริหารโครงการ หมายถึง การดำเนินการเตรียมโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ และการประเมินผลโครงการ เพื่อให้เห็นแผนปฏิบัติการปีการศึกษา 2533 บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนและโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการตามแผนปฏิบัติการปีการศึกษา 2533 หมายถึง โครงการทั้งมวลของโรงเรียนที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัย โดยมีช่วงดำเนินการในปีการศึกษา 2533 ซึ่งเขียนไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี

ผู้บริหารโครงการ หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้อำนวยการตำแหน่งผู้ช่วยในตำแหน่งต่างๆในสายการบริหารโรงเรียน

ผู้รับผิดชอบโครงการ หมายถึง ครูผู้รับผิดชอบโครงการ แต่ละโครงการที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2533

ผู้สนับสนุนโครงการ หมายถึง ศึกษานิเทศก์ซึ่งมีหน้าที่ในการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินโครงการต่างๆในโรงเรียนที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้

การเตรียมโครงการ หมายถึง กระบวนการการดำเนินงาน ของผู้บริหารโรงเรียนในการเตรียมพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และนวัตกรรมต่างๆมาใช้ในการดำเนินงานโครงการตลอดจนถึง การพิจารณาและอนุมัติโครงการ ซึ่งทำให้ผู้รับผิดชอบโครงการ สามารถ ดำเนินการตามโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำโครงการ การพิจารณาโครงการ และการอนุมัติโครงการ

การปฏิบัติงานตามแผนโครงการ หมายถึง กระบวนการ ดำเนินการของผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ และศึกษานิเทศก์สำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ ในการจัดองค์การ ทรัพยากร สิ่งการ นิเทศ ติดตามผล และควบคุมกำกับโครงการ เพื่อให้โครงการบรรลุเป้าหมาย ของโครงการ ซึ่งกำหนดดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2533 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2534

การประเมินผลโครงการ หมายถึง การประเมินผลโครงการ ในระยะเตรียมโครงการระยะกำลังดำเนินการ และระยะสิ้นสุดหรือ ปิดโครงการตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

ประสบการณ์หน้าที่ หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้ตอบ แบบสอบถามรับผิดชอบในการทำหน้าที่ในตำแหน่งนั้น